

Openingslied: LB 283 In de veelheid van geluiden

In de veelheid van geluiden
in het stormen van de tijd
zoeken wij het zachte suizen
van het woord, dat ons verblijdt.

En van overal gekomen,
drinkend uit de ene bron,
bidden wij om nieuwe dromen,
richten wij ons naar de zon.

Want wij mensen op de aarde
raken van het duister moe.
Als uw hart ons niet bewaarde
sliepen wij ten dode toe.

Laat uw dauw van vrede dalen
in de voren van de tijd.
Vat ons samen in de stralen
van uw goedertierenheid.

Die ons naam voor naam wilt noemen,
al uw liefde ons besteedt,
zingend zullen wij U roemen
en dit huis zingt met ons mee.

Bemoediging en groet

Aan het begin van deze viering spreken wij uit
dat wij samen komen in herinnering aan het eeuwig Licht
aangeropen onder veel verschillende namen.
Moge dit licht ons hart openen
voor een vonk van liefde en mededogen.

Wij zijn bij elkaar in de naam van God
die hemel en aarde gemaakt heeft.
Nooit laat Zij ons los, wij horen bij Haar.
Hier zijn wij god, wij zoeken u.

Vriendschap en vrede van God, voor jullie
voor iedereen hier aanwezig,
voor de mensen overal op de wereld.

Antwoordlied:

Tot U, Heer is ons hart gericht.
Hier zijn wij, open voor Uw licht.
Gij geeft ons kracht tot stilt' en strijd.
Kom tot ons, Eeuw'ge in den tijd.
Amen.

Openingsgebed

God,
Bron van leven,
voor ons,
voor onze gemeenschap.

We leggen voor U neer wat ons bezighoudt
onze dromen, onze verlangens,
onze harde en onze lieve woorden
onze angst en onze hoop
schenk ons geestkracht
zodat wij de mens kunnen zijn die we willen zijn
schenk ons stromend water
zodat wij zelf en als gemeenschap kunnen groeien,
bloeien en vrucht dragen.

Ontferm u God, zie ons aan.
Zodat wij úw woord gestand doen.

Amen

Liedboek 158b Een schoot van ontferming is onze God

Een schoot van ontferming is onze God
Hij heeft ons gezocht en gezien
zoals de opgaande zon aan de hemel.
Hij is ons verschenen toen wij in
duisternis waren, in schaduw van dood.
Hij zal onze voeten richten
op de weg van de vrede.

Welkom door de voorganger

Goedendag, welkom in deze viering. Op ongebruikelijke wijze verwelkom ik u. Niet in het vertrouwde kerkgebouw, maar u leest dit thuis. De teksten voor deze viering zijn geschreven door mij, Mignon van Bokhoven. Ik ben voorganger bij geloofsgemeenschap Vrijzinnig Renkum en student aan het remonstrants seminarium.

Deze zondag is de derde zondag in de veertigdagentijd. Veertigdagentijd en nu voor ons ook een soort quarantainetijd. Veertig dagen, in het Italiaans *quarante giorni*. De tijdsperiode dat schepen met de pest aan boord in de havens moesten blijven liggen vanwege het besmettingsgevaar. Voor ons zijn het de veertig dagen onderweg naar Pasen. Een tocht die begon met Aswoensdag en die eindigt met het feest van de Opstanding. Het is een periode waarin we ons kunnen bezinnen. Vele mensen vinden verschillende wijzen waarop ze vorm geven aan deze periode van bezinning. Zo hoorde ik van een groepje jongeren dat

probeert te leven zonder plasticafval te produceren, vanuit een bewustzijn dat de aarde ons nodig heeft. Een ander ziet af van het gebruik van alcohol en suiker. Of iemand neemt zich voor om elke dag een brief of een kaart naar een vriend of bekende te sturen.

Door de perioden van het jaar in te kleuren, op te laten lichten, krijgt het jaarverloop een ritme. Een in- en uitademing die ons helpt op de weg door het leven. Om het vol te houden op de weg van het leven wanneer die niet gemakkelijk is. Wanneer het soms eenzaam wordt, door ziekte, tegenslag, verlies, verdriet. De weg kan soms dor en droog zijn. En op die weg zoeken we dan naar bronnen die ons voort doen gaan. Een ontmoeting met een ander. Misschien wel op zo'n zondagmorgen als deze, waarbij een woord, een lied, een gebed, een hand reikt. Of een fijn gesprek bij de koffie.

Steeds zijn we in de kerken op zoek naar hoe we ons kunnen blijven inspireren.

De lezingen van vandaag volgen het oecumenisch leesrooster. De evangeliëlezing vertelt van de ontmoeting bij de bron van Jezus met de vrouw uit Samaria. De eerste lezing verhaalt over de lange tocht door de woestijn van het volk van Israël. Het volk dat mort en roept om water.

Eerste lezing: Psalm 106

(...)

Het duurde niet lang of wij waren
weer hard van hitte en dorst,
drie dagen ver de woestijn in.

Wij kwamen in Mara maar konden
niet drinken, het water was bitter.
Zij gingen tekeer: wat moeten wij drinken?
Zoet werd het water. Zij gingen tekeer:
heb jij ons gevoerd naar de woestijn
dat wij hier sterven van de honger?
Hij gaf ons vlees in de avond
Hij gaf ons brood in de morgen.

Wij kwamen bij het Massief
hoog rotsgebergte van Horeb.
Daar was geen water, zij vloekten:
die God van jou is geen god.
Ik, Mozes, strekte mijn handen,
sloeg de rots, en het kwam:
tien stromen sprongen tevoorschijn.

Zo beproefden wij Hem:
gaat Hij met ons mee in ons midden,
'Ik zal er zijn' – of niet?

*Met ons mee in ons midden,
de toekomst tegemoet,
ondanks tegenstand*

*Met ons mee in ons midden,
naar nieuw, bewoonbaar land?*

(naar Huub Oosterhuis, 150 psalmen vrij)

Liedboek 605 De toekomst is al gaande

De toekomst is al gaande,
lokt ondanks tegenstand
ons weg uit het bestaande
naar eens te vinden land.

De toekomst is al gaande,
schept doorgang door de vloed.
dwars door het ongebaande
een pad dat voortgaan doet.

De toekomst is al gaande,
een bron in de woestijn
zingt tegen het vergaan in:
de dood zal niet meer zijn.

De toekomst is al gaande,
verborgen en gezien,
een stem die te verstaan is,
een God die draagt en dient.

De toekomst houdt ons gaande,
voert ondanks tegenstand
ons uit het doods bestaande
naar nieuw, bewoonbaar land.

Lezing: Johannes 4: 5-14

Jezus is op weg van Judea naar Galilea. Daarvoor moest hij door Samaria heen. Zo kwam hij bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, waar de Jakobsbron is. Jezus was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: Geef mij wat te drinken. Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. De vrouw antwoordde: Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse. Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om. Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hém erom vragen en dan zou hij u levend water geven. Maar haar, zei de vrouw, u hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen? U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.' Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen,' zei Jezus, 'maar wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.'

Zingen: LB 653: 1, 2, 3, 4 en 7 U kennen, uit en tot U leven

U kennen uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

Gij zijt het brood van God gegeven,
de spijs van de eeuwigheid;
Gij zijt genoeg om van te leven
voor iedereen en voor altijd.
Gij voedt ons nog, o hemels brood,
met leven midden in de dood.

Gij zijt het water ons ten leven;
de bronnen van de eeuwigheid
zijn ons ter liden gegeven,
zijn doorbroken in de tijd.
O Gij, die als een bron ontspringt
in elk die tot U komt en drinkt.

Gij zijt het licht van God gegeven,
een zon die nog haar stralen spreidt,
wanneer het nacht wordt in ons leven,
wanneer het nacht wordt in de tijd.
O licht der wereld, zie er is
voor wie U kent geen duisternis.

O, Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

Overweging

Het is een wonderlijke ontmoeting daar bij de bron. Bron, water, het zijn net zulke oerbeelden als de *berg* waar het vorige week in de viering over ging. De bron als plaats waar ontmoetingen plaats vinden, en het water dat zo belangrijk is voor ons bestaan, dat voorwaarde is voor ons bestaan. Zonder water geen leven. Zonder voedsel houden we het wel een tijdje uit, maar zonder water maar een paar dagen. In deze tijd van het corona-virus worden we ook weer bepaald tot de reinigende kwaliteit van water. Het allereerste algemeen geldende gebod bleek te zijn: *handen wassen*. Door de handen te reinigen proberen we gezond te blijven. En tweeduizend jaar geleden gold dat natuurlijk nog sterker. De gezondheid van mensen en vee hing nauw samen met de beschikbaarheid van water, en van de zuiverheid van het water. Schoon water houdt in leven. Een besmette bron doet infecties snel verspreiden.

Jezus is onderweg, zoals hij steeds onderweg is met zijn leerlingen. Trekkend van plaats naar plaats komt hij door het vijandelijke Samaria. In Samaria hadden ze een ander geloof. Niet zo heel anders overigens, maar kennelijk reden genoeg om vooral de verschillen te benadrukken en zich van elkaar te distantiëren, 'Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om' meldt de evangelist. En daar in Samaria stopt Jezus bij een bron en ontmoet daar een vrouw. Ook nog een vrouw, de verschillen stapelen zich op. Jood-Samaritaan, man-vrouw. En juist daar vindt een ontmoeting plaats. Een gesprek. En het gesprek gaat over de bron van leven. Een gesprek over verschillen en afstand heen, over iets dat verschillen overbrugt en mensen verbindt.

We hebben het water al aangeduid als de *voorwaarde* voor ons bestaan. Dan hebben we het over de materiële voorwaarden voor ons bestaan, ons aards bestaan. U kent de verhalen van de ruimte-onderzoekers, ze zijn bij het onderzoek op planeten vooral geïnteresseerd in de aanwezigheid van water. Vorig jaar werd een planeet ontdekt, K2-18b (het lijkt wel de naam van een bepaald virus) waar waarschijnlijk vloeibaar water te vinden is. Want waar water is, is misschien wel leven mogelijk.

In dit verhaal gaat het echter juist niet om ons materiële bestaan. Het gaat om de bron die ons innerlijk bestaan voedt. Maar de aanduiding 'voorwaarde voor ons bestaan' geldt evenzeer voor de uiterlijke bron als voor de innerlijke bron.

Bronnen van inspiratie, bronnen waarop we vertrouwen, ze zijn voorwaarde voor ons bestaan. Zeker in tijden zoals nu, waarin we door de omstandigheden meer op onszelf zijn aangewezen, is het zo belangrijk om een innerlijk vertrouwen te hebben. Een innerlijk vertrouwen van waaruit je kan leven. De bron ook waaruit we kunnen putten als we anderen proberen te bemoedigen. Die dingen in beweging zet, doet stromen. Een bron die steeds weer zuivert wat bezoedeld is geraakt. Die opfrist wanneer we vermoeid zijn. Een bron die broodnodig is, als klinkt dat misschien wat vreemd. Jezus nodigt de Samaritaanse vrouw uit om de bron van zijn bestaan te leren kennen. De bron van waaruit Jezus leeft. De handreiking van de Vader. Een bron van eeuwig leven.

Het volk van Israël is onderweg, onderweg naar het beloofde land, naar het eeuwig leven. Maar de tocht is lang en het volk is moe en dorstig en ongeduldig. Ze willen het eeuwig leven nu. Ze morren: waar is die belofte, die zich noemt 'Ik zal er zijn'? De droogte en hitte maakt de dorst ondraaglijk, de weg te lang, te hard, te ver.

Mozes is ten einde raad, roept de Heer om hulp: 'Wat moet ik met dit volk beginnen?'. Maar God was niet ver, 'Ik ben in jullie midden' en toen Mozes op de rotsen sloeg stroomde het water.

Zo als het volk van Israël zijn ook wij onderweg, onderweg in deze vastentijd, onderweg naar Pasen. Op zoek naar vergezichten, op zoek naar bronnen van vertrouwen, bronnen waardoor we het volhouden op de weg. Zelfs al kunnen we nu niet bij elkaar zijn. Toch verbonden door die Ene bron.

Mogen we dan ervaren dat:

*'Ik zal er zijn' meegaat in ons midden,
de toekomst tegemoet.*

*Met ons mee in ons midden,
de toekomst tegemoet,
ondanks tegenstand*

*Met ons mee in ons midden,
naar nieuw, bewoonbaar land?*

Stilte

Muziek

Voorbeden

Goede God, wij zijn als mensen onderweg. Niet alleen, maar samen. Niet alleen, maar met U. Wij danken u voor de schepping, voor de orde in de chaos, voor het levengevend water, voor de lichten aan de hemel, de gang van de seizoenen, het sterven en opstaan, van planten, dieren en mensen. Laten wij zingend bidden (LB 36a):

Bij U is de bron van het leven, en in Uw licht zien wij het licht.

Goede God, wij bidden voor mensen op de lange tocht van het leven, die het zwaar hebben, voor wie de weg donker is, vol scherpe stenen. Voor mensen die pijn hebben, eenzaam zijn, gekwetst zijn. Heer, wees hen nabij, in mensen die luisteren, die troosten. Laten wij zingend bidden:

Bij U is de bron van het leven en in Uw licht zien wij het licht

Goede God, wij bidden voor onze gemeenschap. Dat wij ook in deze tijd, waarin we niet bij elkaar kunnen komen in onze vertrouwde kerk, elkaar aandacht blijven geven, misschien nog wel een beetje meer dan anders. Dat wij elkaar bronnen van hoop blijven wijzen, bronnen van hoop voor elkaar zijn.

Goede God, wij leggen in stilte aan u voor dat wat leeft in ons hart en dat niemand voor ons zeggen kan.

God, bij U is de bron van het leven.
Amen

Slotlied: Liedboek 793 Bron van liefde, licht en leven

Bron van liefde, licht en leven,
voor elkaar zijn wij gemaakt
door uw hand elkaar gegeven
door uw vinger aangeraakt.
Laat ons op uw toekomst hopen,
gaandeweg U tegemoet;
dat wij samen lachend lopen
in uw grote bruiloftsstoet.

Bron van liefde, licht en leven,
zon die hartverwarmend schijnt,
woord van hogehand gegeven,
trouw en teder tot het eind –
al zou ons een vijand haten,
al gaat zelfs de liefste heen,
liefde zal ons nooit verlaten:
Gij laat ons geen dag alleen.

Bron van liefde, licht en leven,
laat uw vreugde in ons zijn;
is de blijdschap weggebleven,
liefde maakt van water wijn.
Dat wij dan elkaar beminnen
zó dat zelfs de dood niet scheidt;
niets kan liefde overwinnen –
liefde heeft de eeuwigheid.

Mag ik u aan het eind van de viering de zegen meegeven en u al het goede toewensen.

De levende zegene en behoede u
de levende doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig
de levende verheffe zijn aangezicht en geve u vrede

Gezongen:

Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede

De tafelkaars wordt gedoofd

